

=====
Ref. queixa núm. 051118
=====

Assumpte: retolació viària monolingüe.

Excm. Sr.,

Acusem recepció de la seua última comunicació, en què ens informa sobre la queixa de referència, promoguda pel Sr. (...).

Com vosté sap, l'interessat denunciava en la seua queixa, substancialment, que la cartelleria d'obres i senyals de la carretera en les rodalies i a la localitat de Benigembla estava redactada exclusivament en castellà.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la Llei reguladora d'esta institució, va ser admesa a tràmit.

En este sentit, i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam demanar un informe a l'Excma. Diputació Provincial d'Alacant, i en este ens indicava que:

“Tota la cartelleria de senyalització viària instal·lada i conservada en la zona de Pego-Ondara per este Departament de Carreteres inclou la denominació oficial del municipi de Benigembla vigent.

No hi ha cartelleria en l'entorn immediat de Benigembla amb inscripcions literals de les respectives denominacions oficials dels municipis propers. Per tant, no és possible fer cap disquisició sobre l'idioma en què resulta convenient o legal redactar eixa hipotètica senyalització.

Cal assenyalar que en les rodalies de les carreteres provincials hi ha cartells instal·lats per altres organismes, departaments i institucions distints del Departament de Carreteres de la Diputació Provincial d'Alacant. Este Departament no té cap competència sobre aquells cartells que complisquen la legalitat en matèria de carreteres.”

La comunicació rebuda va ser posada de manifest a l'interessat, amb l'objecte que formulara les al·legacions que considerara convenientes, i en esta institució no consta l'entrada de cap escrit en el sentit indicat, per la qual cosa, atés que l'interessat no ha aportat cap argument que desvirtue el que ha informat l'administració afectada i tenint en compte que esta té la presumpció de validesa, hem de concloure que el problema de fons que va motivar l'obertura de la queixa que ens ocupa ha estat resolt favorablement.

No obstant això, la tramitació del present expedient planteja una qüestió sobre la qual esta institució no pot deixar de pronunciar-se, relativa a l'adequat respecte dels drets lingüístics dels ciutadans.

El present expedient de queixa s'inicia, com vosté sap, com a conseqüència d'un escrit dirigit a esta institució per l'interessat, el Sr. (...), íntegrament redactat en valencià.

En conseqüència, i com a garantia dels drets reconeguts en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que en l'article 11 estableix que "en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en què hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que siga la llengua oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, siga quina siga la llengua oficial emprada, els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la indicada pels interessats", la petició d'informe que els va ser realitzada, es va fer en la llengua triada per l'interessat, això és, en valencià.

No obstant això, l'informe remés per vosté es troba redactat íntegrament en llengua castellana.

La Generalitat Valenciana, en compliment del mandat estatutari contingut en l'Estatut d'Autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat recuperar l'ús social i oficial del valencià.

L'esmentada Llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com a llengua històrica i pròpia del nostre poble" i, d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no sols l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma oficial propi han legislat sobre la matèria, mitjançant les denominades lleis de normalització lingüística, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial de la llengua

cooficial amb l'objectiu que esta assolira cotes semblants a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial del territori espanyol.

La persecució d'estos objectius legítims, reconeguts en la legislació autonòmica sota l'empara atorgada por la Constitució, no pot, però, desconéixer, i de fet no ho desconeix, que l'article 14 de la Constitució estableix el principi d'igualtat, amb interdicció de qualsevol manera de discriminació, inclosa la discriminació per motiu de llengua, i la declaració de l'article 3 del mateix text constitucional, que estableix expressament el dret de tots els ciutadans a usar la llengua espanyola.

En este sentit, la mateixa Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de llengua, declara en l'article 4, que “en cap cas es podrà seguir discriminació pel fet d'emprar qualssevol de les dos llengües oficials” de la Comunitat Valenciana.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels mandats continguts en els preceptes anteriorment mencionats és el dret que assistix qualsevol ciutadà, en les seues relacions amb l'Administració, de triar la llengua en què este desitge que es produïsquen les comunicacions i la tramitació dels expedients, de la qual cosa sorgix el correlatiu deure de l'Administració de respectar esta elecció i d'emprar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haguera triat. D'acord amb això, l'article 11, anteriorment esmentat, declara que “en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en què hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que siga la llengua oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, siga quina siga la llengua oficial emprada, els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la indicada pels interessats”.

En el present expedient, però, la remissió d'una part essencial d'un informe en castellà, quan la llengua triada pel ciutadà ha estat el valencià, no s'ajusta a estos mandats legals anteriorment exposats.

D'acord amb el que hem dit més amunt, i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, he de recordar-li els deures legals que la Constitució i la legislació vigent li imposa de respectar els drets lingüístics dels administrats, utilitzant en tots els procediments i en qualssevol altres formes de relació amb ells, la llengua (castellana o valenciana) triada per ells.

D'acord amb la normativa citada, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació del suggeriment que li fem o, si s'escau, les raons que estime per a no acceptar-lo.

En transcórrer el termini d'un mes, a què es fa referència en el paràgraf anterior, la present resolució serà inclosa en la pàgina web de la institució.

Li agraiïm per endavant la remissió del que li hem sol·licitat.

Atentament,

Bernardo del Rosal Blasco
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.